

การศึกษาการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษา
ของกลุ่มโรงเรียนภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2
Implementation of Sufficiency Economy Philosophy in Education Administration of
Schools in Phusang District under Phayao Primary Educational Service Area Office 2

ชนัญชิดา วงศ์ใหญ่¹

พูนชัย ยาวีราช²

สมเกียรติ ตุ่นแก้ว³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความสำเร็จของการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและศึกษาสภาพปัญหาและเสนอแนวทางแก้ปัญหาของการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่า

1. ระดับความสำเร็จตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม พบว่า ความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับความสำเร็จมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละหลักพบว่า ความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นด้วยในระดับความสำเร็จมากทุกข้อเช่นเดียวกัน โดยหลักภูมิคุ้มกันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เงื่อนไขความรู้ รองลงมา คือ หลักความพอประมาณ เงื่อนไขคุณธรรม และหลักความมีเหตุผล ตามลำดับ

2. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ปัญหาและอุปสรรคตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อันดับ 1 คือ ผู้บริหารควรจะให้ความสำคัญกับการวางแผนการดำเนินงานธุรการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันดับ 2 คือ ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญการวางแผนการพัฒนางาน อันดับ 3 คือ ผู้บริหารเห็นว่าการทำงานบางงานเป็นเรื่องของครู บางกลุ่มไม่ใช่เรื่องของครูทั้งโรงเรียน

3. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนภูซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 อันดับ 1 คือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาโรงเรียน อันดับ

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย email: chananchida.won@crru.ac.th

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

³ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

2 คือ ผู้บริหารควรแจ้งให้ครูรับรู้ข่าวสาร ความเคลื่อนไหว เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อร่วมกันวางแผนพัฒนางานการจัดการศึกษา อันดับ 3 คือ ผู้บริหารควรมีการประเมินผลการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาในทุกที่ เพื่อการปรับปรุงและการพัฒนา

คำสำคัญ: ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Abstract

The purposes of this study were: 1) to investigate the degree of success in school administration based on sufficiency economy philosophy; 2) to compare the degree of success in school administration on implementing sufficiency economy philosophy based on opinion from teachers and school administrators; and 3) to study problems and solutions in the implementation of sufficiency economy philosophy in school administration of schools in Phusang district under Phayao Primary Educational Service Area Office 2. This exploratory research employed questionnaire as a means for data collection. The data was statistically analyzed using mean, percentage, and standard deviation. The content analysis and comparison of mean were calculated by t-test. The findings showed that:

1. The degree of success summarized from the opinion of teachers and the committee on primary education toward school administration based on sufficiency economy philosophy, in overall, was rated at the high level. For individual principles, the results were similar to that of the overall score. The self-immunity and knowledge principles held the highest mean while the subsequent were moderation, ethics, and reasonableness respectively.

2. Problems, obstacles, and recommendations in implementing sufficiency economy philosophy in administration of schools in Phusang district under Phayao Primary Educational Service Area Office 2, the first priority problem addressed by teachers and basic education committee was school administrator paid attention to operational planning in accordance with sufficiency economy philosophy. The second was school administrator did not paid attention to the value of planning and development. The third was that school administrator considered that some tasks were duties of the assigned teachers not teachers of the whole school.

3. Recommendations for developing the implemenation of sufficiency economy philosophy in school administation of schools in Phusang district under Phayao Primary

Educational Service Area Office 2, the first priority was school administrator paid attention to allowing the community to participate in implementing sufficiency economy philosophy for school development. The second was school administrator should keep teachers informed about news and movements on sufficiency economy philosophy in order to work together in planning the education administration. The third was school administrator should evaluate the implementation of sufficiency economy in the administration of every school in search for improvement and development.

Keyword: Sufficiency economy philosophy

บทนำ

แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช พระองค์ทรงพระราชทานแนวพระราชดำริปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับพสกนิกรชาวไทยได้น้อมนำไปปฏิบัติ ซึ่งเป็นหลักคิด หลักปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิตของคนไทย สังคมไทย ให้เกิดความก้าวหน้าทันต่อยุคโลกาภิวัตน์ มีความก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุล ดำรงอยู่อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงได้ ตลอดช่วงทศวรรษที่ผ่านมาแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้รับการยอมรับจากหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ได้มีการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการดำเนินงานโดยเฉพาะสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นกรอบแนวคิดในการวางแผนพัฒนาประเทศ โดยได้กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ 8 - 10 (พ.ศ. 2540 - 2554) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้ปรับประยุกต์แล้วจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 - 2559) ขึ้น โดยนำแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดแผน และยึดหลักการที่ว่า “คน” เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาการศึกษา มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มุ่งพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีคุณภาพ สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ และสังคมสมานฉันท์และเอื้ออาทรต่อกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 : 1)

นโยบายการศึกษาของประเทศไทยได้กำหนดให้มีการเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรม นำความรู้ น้อมนำตามแนวพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งมั่นที่จะขยายโอกาสทางการศึกษาของประชาชนให้กว้างขวางและทั่วถึง โดยคำนึงถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ยึดคุณธรรมนำความรู้ เสริมสร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีชีวิตประชาธิปไตย พัฒนาคนโดยใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนา และสถาบันการศึกษา การจัดการศึกษาจะเน้นการกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และท้องถิ่น

รวมทั้งการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคเอกชน เพื่อให้การศึกษาสร้างคนและสร้างความรู้สู่สังคมคุณธรรม มีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 : 34; สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550 : 3) ซึ่งสอดคล้องกับ ปิยานุช พินุลสรารุช (2549 : 4) ระบุถึงการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นแนวคิดในการจัดการศึกษาไทยนับเป็นส่วนสำคัญในการเผยแพร่แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงและนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนและพัฒนาประเทศชาติ การจัดการศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นการพัฒนาคนไทยให้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และสร้างจิตสำนึกที่มั่นคงเข้มแข็งในหลักการดำเนินชีวิต โดยสถานศึกษาสามารถปลูกฝังแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำแนวคิดดังกล่าวไปยึดถือปฏิบัติในการดำเนินชีวิตต่อไป

ผู้วิจัยเห็นว่า สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติตามและมีความจำเป็นต้องบริหารตามนโยบายการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสอดคล้องกับสภาพปัญหาของสังคมและเศรษฐกิจในปัจจุบัน ผลการวิจัยจะใช้เป็นตัวอย่างและแนวทางเพื่อปรับปรุง ส่งเสริมและเป็นตัวอย่างพัฒนาการปฏิบัติงานกลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคคล กลุ่มบริหารทั่วไป การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินการตามพระราชดำริสองพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่ทรงพระราชทาน แก่ปวงชนชาวไทย เพื่อเป็นแนวทางสายกลางปฏิรูประบบการบริหารการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติให้ดีขึ้นตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2
2. เพื่อศึกษาปัญหาและเสนอแนวทางแก้ปัญหาของการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้ทราบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาส่งเสริมในการบริหารจัดการศึกษาให้ดีขึ้น มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเกิดคุณภาพสูงสุดต่อผู้เรียน

2. ได้ทราบปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการ
ศึกษาของกลุ่มโรงเรียนภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา
 - 1.1 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 - 1.1.1 หลักความพอประมาณ
 - 1.1.2 ความมีเหตุผล
 - 1.1.3 การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี
 - 1.1.4 การมีเงื่อนไขคุณธรรมและเงื่อนไขความรู้
 - 1.2 การบริหาร 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล
และการบริหารทั่วไป
2. ประชากร
ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา 20 คน ครูผู้สอน 170 คน
ของกลุ่มโรงเรียนภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 รวมประชากร 190 คน
3. ขอบเขตด้านเวลาและสถานที่
ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาในปีการศึกษา 2554 กลุ่มโรงเรียนภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพะเยา เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - ประชากร**
ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาและครูจากกลุ่มโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในปีการศึกษา 2554 รวมทั้งหมด 20 โรงเรียน
 - กลุ่มตัวอย่าง**
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการสถานศึกษาและครูผู้สอนจากกลุ่มโรงเรียน
ภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ในปีการศึกษา 2554 จำนวน 127 คน
ซึ่งได้มาจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนขึ้นผู้ศึกษาจึงใช้
กลุ่มตัวอย่างจำนวน 130 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คือ แบบสอบถาม ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อความหรือคำถามที่เกี่ยวกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความร่วมมือจากผู้บริหารและครูผู้สอนตอบแบบสอบถามโดยใช้เวลาส่งแบบสอบถาม จำนวน 130 และเก็บข้อมูลส่งคืนภายใน 30 วัน เมื่อผู้ศึกษาได้แบบสอบถามกลับคืนครบตามจำนวนแล้ว จากนั้นตรวจสอบความสมบูรณ์ ความเรียบร้อยของแบบสอบถามทุกฉบับและนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การตรวจที่กำหนดไว้ จากนั้นทำการลงรหัสและจัดระบบข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อมูลและวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาเรื่อง การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูและคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา โดยมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด ซึ่งมีประสบการณ์ในการทำงานตามตำแหน่งตั้งแต่ 5 - 10 ปี

2. สภาพการบริหารงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า

2.1 ระดับความสำเร็จตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในภาพรวม พบว่า ความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับความสำเร็จมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละหลักพบว่า ความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเห็นด้วยในระดับความสำเร็จมากทุกข้อเช่นเดียวกัน โดยหลักภูมิคุ้มกันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เงื่อนไขความรู้ รองลงมา คือ หลักความพอประมาณ เงื่อนไขคุณธรรม และหลักความมีเหตุผล ตามลำดับ

2.2 ระดับความสำเร็จตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามหลักความพอประมาณ พบว่า อยู่ในระดับความสำเร็จมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมาก

โดยด้านการบริหารวิชาการมีระดับความสำเร็จมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป
ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

2.3 ระดับความสำเร็จตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามหลักความมีเหตุผล พบว่า อยู่ใน
ระดับความสำเร็จมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมากโดยด้าน
การบริหารงบประมาณมีระดับความสำเร็จมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหาร
วิชาการ และด้านการบริหารงานทั่วไป ตามลำดับ

2.4 ระดับความสำเร็จตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามหลักภูมิคุ้มกัน พบว่า อยู่ใน
ระดับความสำเร็จมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมาก โดย
ด้านการบริหารงานบุคคลมีระดับความสำเร็จมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหาร
งบประมาณ และด้านการบริหารงานทั่วไป ตามลำดับ

2.5 ระดับความสำเร็จตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเงื่อนไขความรู้ พบว่า อยู่ใน
ระดับความสำเร็จมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมาก โดย
ด้านการบริหารงานทั่วไปมีระดับความสำเร็จมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหาร
งบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

2.6 ระดับความสำเร็จตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำแนกตามเงื่อนไขคุณธรรม พบว่า อยู่ใน
ระดับความสำเร็จมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมาก โดย
ด้านการบริหารงานทั่วไปมีระดับความสำเร็จมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการ
บริหารวิชาการ และด้านการบริหารงานบุคคล ตามลำดับ

3. ปัญหาอุปสรรคการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของกลุ่ม
โรงเรียนภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 3 ปัญหาและอุปสรรคตามความ
คิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อันดับ 1 คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการวางแผน
การดำเนินงานธุรการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันดับ 2 คือ ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญการวางแผน
พัฒนางาน อันดับ 3 คือ ผู้บริหารเห็นว่าการทำงานบางงานเป็นเรื่องของครูบางกลุ่มไม่ใช่เรื่องของครู
ทั้งโรงเรียน อันดับ 4 คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานที่มอบหมายให้ครูน้อยกว่างานอื่น ผู้บริหารจัดสรร
งบประมาณไม่เป็นธรรม และผู้บริหารให้ความสำคัญกับตัวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงน้อยไป อันดับ 5 คือ
ผู้บริหารให้การสนับสนุนเทคโนโลยีไม่เพียงพอ อันดับ 6 คือ ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือเป็นบางคนในลักษณะ
การเลือกปฏิบัติ อันดับ 7 คือ ผู้บริหารละเลยเพิกเฉยเมื่อพบปัญหาในการทำงาน ผู้บริหารไม่สนใจการตรวจ
สอบ ติดตาม ประเมินผล รายงานการใช้เงินงบประมาณและแผนการดำเนินการ และผู้บริหารไม่สนใจ

การวางแผนการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ อันดับ 8 คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการประชาสัมพันธ์การทำงานแต่ละโครงการไม่เพียงพอ อันดับ 9 คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่งที่ขาดแคลนน้อยไป อันดับ 10 คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับระเบียบวินัยและคุณธรรมในการปฏิบัติงานน้อยเกินไป อันดับ 11 คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมน้อยไป และผู้บริหารให้ความสำคัญกับการติดตามงานที่มอบหมายให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติน้อยไป

4. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 3 อันดับ 1 คือ ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาโรงเรียน อันดับ 2 คือ ผู้บริหารควรแจ้งให้ครูรับรู้ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อร่วมกันวางแผนพัฒนางานการจัดการศึกษา อันดับ 3 คือ ผู้บริหารควรมีการประเมินผลการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาในทุกที่เพื่อการปรับปรุงและการพัฒนา อันดับ 4 คือ ผู้บริหารควรกำหนดเป็นนโยบายโดยการมีคำสั่งแต่งตั้งให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมและพอเพียงกับภาระหน้าที่ อันดับ 5 คือ ผู้บริหารให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ครูโดยการอบรมและศึกษาดูงาน อันดับ 6 คือ ผู้บริหารควรเน้นการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นเรื่องของคนทุกคน อันดับ 7 คือ ผู้บริหารควรเน้นการนำคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตมาใช้ให้พอเพียงกับความต้องการในการสนับสนุนการเรียนการสอน อันดับ 8 คือ ผู้บริหารมีห้องแสดงผลงานที่ประสบความสำเร็จของทั้ง 4 ฝ่ายจากการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การอภิปรายผล

การใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 ตามคุณลักษณะและเงื่อนไขของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหาร ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เงื่อนไขคุณธรรม เงื่อนไขความรู้ บริหารความสำเร็จ 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป พบว่า มีความคิดเห็นระดับความสำเร็จทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สรสิทธิ์ พรหมวงศ์ (2551 : 191 - 192) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2 พบว่า การบริหารโดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเป็นไปในทางเดียวกันกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ มาพร (2551 : 83) ทำการวิจัยเรื่อง ความพร้อมในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความพร้อมในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษาโดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน พบว่า มีความพร้อมในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยรายด้าน พบว่า มีความพร้อมในการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน ดังนั้น ด้านการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายใน ด้านการติดตามและประเมินผล ด้านการพัฒนา

หลักสูตร ด้านการจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษา ด้านการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม
ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สามารถนำไปสร้างฐานข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการบริหารจัดการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2
2. สามารถนำไปเป็นแบบอย่างที่ดีของความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มโรงเรียนภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 จากโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จอย่างสูง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มโรงเรียนภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2
2. ควรมีการวิจัยเรื่องปัญหาและขอบเขตการให้ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มโรงเรียนภูซาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: กระทรวงฯ.

ปรียานุช พิบูลสรารุณ. (2549). *เศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้ด้านการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.

สรสิทธิ์ พรรณวงศ์. (2551). *การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนนาหว้าพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2*.

(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน นโยบาย มาตรการ แนวทางการดำเนินงาน*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2559) : ฉบับสรุป*. กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ.

การศึกษาการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการศึกษา
ของกลุ่มโรงเรียนอุซาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2

เสาวลักษณ์ มาพร. (2551). *ความพร้อมในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา
ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1.*
(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น.